

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Нова історія країн Західної Європи і Америки (XVI – XIX ст.)»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
всесвітньої історії
Протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Нова історія країн Західної Європи і Америки (XVI – XIX ст.)
Викладач (-і)	Борчук Степан Миколайович
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-03
Е-mail викладача	borchuk_s@ukr.net
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	передбачено
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом навчальної дисципліни «Нова історія країн Західної Європи та Америки» є висвітлення історії виникнення, становлення та розвитку західної та американської індустріальної цивілізації в контексті кризи аграрної цивілізації в Європі й формування євро-американського Заходу. Ознайомлення студентів із головними тенденціями і проблемами становлення західної та основ світової індустріальної цивілізації відбувається в форматі аналізу закономірностей економічного, соціального та політичного розвитку нової доби. В процесі роботи з джерельно-документальною базою та історіографією курсу відбувається формування об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події. Вагоме місце відводиться знайомству з історичними постатями модерної доби, розглядається їх роль в розвитку суспільних процесів. Розкриваються основні проблеми міжнародних відносин різних періодів нового часу та визначається місце у них країн Заходу. Через взаємозв'язок національних історичних умов у порівнянні із світовими процесами в загальноісторичному контексті, дисципліна покликана розвивати інтерес та повагу до світової та вітчизняної історії та культури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою висвітлення історії виникнення, становлення та розвитку західної та американської індустріальної цивілізації в контексті кризи аграрної цивілізації в Європі й формування євро-американського Заходу; становлення західної та основ світової індустріальної цивілізації.</p> <p>Основними цілями є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - висвітлення закономірностей економічного, соціального та політичного розвитку країн Західної Європи та Північної Америки; - розкрити головні тенденції і проблеми суспільного розвитку в новий час; - формування об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події; - охарактеризувати основні напрями роботи з джерельно-документальною базою та історіографією курсу; - навчити студентів аналізувати історичні постаті модерної доби та їх роль в розвитку суспільних процесів; - розкрити основні проблеми міжнародних відносин різних періодів нового часу; - виробити у студентів навички критичного аналізу джерел, порівняльного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків; - визначити взаємозв'язок національних історичних умов з світовими процесами в 	

загальноісторичному контексті.

- розвивати інтерес та повагу до світової та вітчизняної історії та культури.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів професійно спрямованих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.

ЗК 4. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК 1. Наявність системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти.

ФК 3. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом, хронологією та науковою періодизацією.

ФК 6. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

ФК 12. Здатність оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, аналізувати та оцінювати проблеми у сфері освіти, визначати сприятливі умови для її прискореного інноваційного розвитку, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання суспільно важливих та особистих проблем.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти ґрунтовними знаннями з вітчизняної і всесвітньої історії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

ПРН 3. Знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів.

ПРН 8. Вміти аналізувати, синтезувати, порівнювати історичну інформацію, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ПРН 9. Розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись норм української літературної мови і вимог до написання наукових та навчальних текстів.

ПРН 18. Оцінювати, пояснювати та аналізувати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	22
семінарські заняття /	28
практичні / лабораторні	

самостійна робота		40	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014 Середня освіта (Історія)	2	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Вступ. Основні тенденції соціально-економічного, політичного і культурного розвитку Європи в ранній Новий час.		1	4
Тема 2. Великі географічні відкриття.		2	3
Тема 3. Країни Західної Європи в XVI – першій половині XVII ст.		2	2
Тема 4. Міжнародні відносини ранньої Нової доби Тридцятилітня війна в Європі.		2	2
Тема 5. Епоха Просвітництва.		2	2
Тема 6. Західноєвропейські держави в період модернізації.		2	2
Тема 7. Англійські колонії в Північній Америці (XVII – XVIII ст.). Війна за незалежність та утворення США.		2	2
Тема 8. Французька революція кінця XVIII ст.		2	2
Тема 9. Франція в роки Консульства і Першої імперії.			4
Тема 10. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток країн Європи з 1815 по 1847 рр.		1	3
Тема 11. Революції 1848-1849 рр. в Європі.		2	2
Тема 12. Країни Європи в 50-60-ті рр. XIX ст. Франко-пруссська війна 1870-1871 рр.		2	2
Тема 13. США у першій половині XIX ст. Громадянська війна.		2	2
Тема 14. Завершення формування індустріального суспільства.			4
Тема 15. Система міжнародних відносин у XIX ст.			4
ЗАГ:		22	40
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <p>1) відповіді на семінарських заняттях – 15 балів (три оцінки на чотирнадцяти семінарських заняттях);</p> <p>2) написання контрольної письмової роботи/тестування – 15 балів;</p> <p>3) виконання індивідуального науково-дослідного завдання – створення та представлення аналітичної записки з обраної проблеми геополітики – 20 балів (з них 15 балів – за текст, 5 балів – за представлення). Загальна кількість – 50 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – іспит (екзамен) проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць семестру і передбачає написання екзаменаційної письмової роботи/тестування. Екзаменаційний білет включає 5 завдань, виконання яких вимагає від</p>		

	<p>студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виявлення розуміння сутності понять і термінів з курсу «Нова історія країн Західної Європи і Америки» (XVI – XIX ст.) – 5 балів; 2) вміння структурувати основні явища та елементи курсу «Нова історія країн Західної Європи і Америки» (XVI – XIX ст.) – 10 балів; 3) знання теоретичних засад курсу «Нова історія країн Західної Європи і Америки (XVI – XIX ст.)», поглядів та праць відомих учених-істориків – 15 балів; 4) знання конкретних проблем геополітичного розвитку світу – 20 балів. <p>Загальна кількість – 50 балів. Сумарна кількість – 100 балів</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторення студентами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання студентами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 3 бали; – вміння структурувати основні явища та елементи з курсу «Нова історія країн Західної Європи і Америки (XVI – XIX ст.)» – 4 бали; – знання теоретичних засад, поглядів і праць відомих учених-істориків, конкретних проблем з курсу «Нова історія країн Західної Європи і Америки (XVI – XIX ст.)» – 8 балів; <p>Загальна кількість – 15 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – екзамен) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни та отримання разом 26-ти і більше балів.</p>
Підсумковий контроль	Екзамен
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: Планується виконання здобувачами освіти обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.</p> <p>Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із</p>	

коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Відвідування занять:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Неформальна освіта:

Індивідуальні заняття (сертифікатні програми, тренінги, короткотермінові курси, літні школи тощо під керівництвом тренерів, репетиторів та інших фахівців), які мають практичні короткострокові цілі. Очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, вебінари).

8. Рекомендована література

1. Ададуrow В. Історія Франції: королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття). Львів: Вид-во УКУ, 2002. 418с.
2. Баран З. А., Качараба С. П., Сіромський Р. Б., Чума Б. П. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.) : навч. посіб. Київ : Знання, 2015. 533 с.
3. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка, капіталізм, XVI – XVIII ст. У 3-х т. Том 2. Ігри обміну. К.: Основи, 1998. 585 с.
4. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка, капіталізм, XVI – XVIII ст. У 3-х т. Том 3. Час світу. К.: Основи, 1998. 631 с.
5. Всесвітня історія: навч. посіб. / Б. М. Гончар, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко, С. П. Стельмах. 2-е видання, 2014. 895 с
6. Вульф Е. Європа і народи без історії / пер. з англ. І. Пошивайла. К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2004. 535 с.
7. Дейвіс Н. Європа: Історія / пер. з англ. П. Тарашука. Київ : Основи, 2006. 1460 с.
8. Історія європейської ментальності / ред. П. Діцельбахер, пер. з нім. В. Кам'янець. Львів: Літопис, 2004. 718 с.
9. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – XX століть: Навч. посіб. / Ю. А. Горбань, Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; За ред. Ю. А. Горбаня. К., 2003. 435 с.
10. Країни світу і Україна : енциклопедія : в 5 т. Т. 1. Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / Наук. ред. тому А. Г. Бульвінський. Київ, 2017. 564 с.
11. Мовчан С. П., Кипаренко Г. М. Велика Британія: географія, історія, культура. Львів : ПАІС, 2012. 496 с.
12. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті роки XIX століття : підруч. / За ред. Б. М. Гончара. Київ, 2013. 735 с.
13. Нова історія. Ч. 1. 1640-1870 / За ред. О. Нарочницького. К. : Вища школа, 1975. 667 с.
14. Тейлор А. Габсбурзька монархія. 1809–1918. Історія Австрійської імперії та Австро-Угорщини / пер. з англ. А. Портнов, С. Савченко. Львів : ВНТЛ-Класика, 2002. 268 с.
15. Тіндалл Дж., Шай Е. Історія Америки / пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур. Львів : Літопис, 2010. 904 с.
16. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648 – 1918): підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 224 с

Борчук С. М. доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії